

HET WOORD VAN DE WEEK

ORGAAN VAN HET HUMANISTISCH VERBOND

21e jaargang nr. 4

21 januari 1968

administratie:

postbus 114, Utrecht

tel. 030-24641

postgiro 58 t.n.v. hum. luisterkring

abonnementsprijs voor Nederland, andere
E.E.G.-landen, Suriname en de Neder-
landse Antillen f 7,50 per jaar
overige landen f 10,— per jaar
losse nummers f 0,50

verschijnt wekelijks

Wees welkom vriend en vreemdeling

Mag ik u op deze winterse zondagmorgen uitnodigen om het laatste stukje van een bergtocht mee te maken?

We zijn in Oostenrijk, het is heerlijk warm en zonnig weer. Om ons heen zien we hoge bergtoppen en een diepblauwe lucht. We luisteren naar de kabbelende bergbeekjes, we ruiken de geurende dennen en steeds dichterbij komt het grappige zangerige geluid van de koebellen.

Als de weg een bocht maakt, zien we het ineens voor ons: het schilderachtige huisje op de Alm, de bergweide, het doel van onze tocht.

De deur van de berghut staat open. We komen dichterbij en zien, dat er boven de deur letters gespijkerd zijn. Ze zijn gemaakt van donkere houten takjes, een beetje scheef en ongelijk. We lezen de woorden: Mensch aus der Tiefe sei willkommen hier, mens van beneden welkom hier.

We hadden al uren geklommen en zijn warm en moe. Maar met zo'n gastvrij en vriendelijk opschrift boven de deur durf je wel naar binnen te gaan.

De eigenaar van de Alm komt op ons toe. Hij nodigt ons uit om bij hem te komen zitten en uit te rusten. We kijken naar hem...

En even ervaren we dit moment als onecht, als een beeld uit een romantische film, omdat we in deze eenzame bergbewoner met zijn vriendelijke blik, met zijn baard en zijn rustige stem een sprookjesfiguur zien, of een oude wijze kluisenaar.

Maar hij is heel werkelijk en ook niet zo oud.

We zitten gezellig bij elkaar. Het is zo weldadig om in deze heerlijke omgeving rustig met elkaar te praten en niet het gevoel te hebben, we moeten weg, hij heeft nog zo veel te doen.

We ontmoeten in ons leven immers zo zelden iemand, die een hele zomer de tijd heeft.

Er zijn mensen, die om een of andere reden een grote indruk op ons maken en die we nooit meer vergeten. Zo is het ook met deze bergbewoner.

Omdat hij met houten takjes een stuk menselijke wijsheid boven zijn deur heeft gespijkerd, mens van beneden: welkom hier.

En omdat we merken, dat het waar is. We zijn

hier welkom, wij en ieder ander, die komt uit de verre laagten van de bewoonde wereld.

Maar het meest worden we getroffen door wat hij zegt.

Hij vertelt ons, dat hij zo graag op zijn bank zit voor het huis. Hiervandaan kan hij het hele dal overzien en op het pad, dat naar boven leidt, ziet hij soms de mensen klimmen, al uren, voordat ze de Alm bereiken. En dan verheugt hij zich, dat er iemand komt. In zijn berghut is iedereen welkom, of hij nu een vriend is, of een vreemdeling. „Vanaf zo'n hoogte als hier”, zegt hij, „zie je de verschillen tussen de mensen toch niet. Je ziet in zo'n klein figuurtje, dat omhoog klautert niet, of het een man is of een vrouw, je ziet niet van welk ras hij is, of welke taal hij spreekt. Je ziet niet, of hij gelukkig is, of vervelend, en ook niet, welke functie hij in de maatschappij vervult. Je ziet alleen maar dappere voeten, die steeds hoger klimmen.

Later gaat hij een beker melk voor ons halen.

Ieder van ons voelt zich prettig, als hij gastvrij wordt ontvangen. Als de deur wijd voor hem open staat en men verheugd is over zijn komst. Er zijn talloze vormen van gastvrijheid bekend uit verschillende landen en tijden. Soms zijn het hele rituelen van woorden, gebaren en handelingen.

Er wordt wel gezegd, dat men de verfijning van een cultuur kan afmeten naar de wijze, waarop men zijn gasten ontvangt.

De verschillende gebruiken hebben altijd dezelfde achtergrond.

Behandel uw gast met eerbied en tact.

Geef hem het beste, dat u hebt.

En schep zo'n sfeer, dat hij zich thuis voelt.

De winter is bij ons de periode, dat velen bij velen te gast zijn. De avonden zijn lang en we hebben behoefte aan gezelligheid.

We weten wel zo ongeveer, hoe we onze gast moeten ontvangen en doen het zo goed mogelijk. Ook vanavond weer, als we een vriend op bezoek krijgen.

We zorgen, dat er iets lekkers in huis is en haasten ons om alles op te ruimen en zo gezellig mo-

Voor het Woord van de Week is een handige linnen

verzamelband

verkrijgbaar.

Prijs f 2,25

Te bestellen door storting of overschrijving op postrekeningnummer 30.49.60 t.n.v. Humanistisch Verbond, Postbus 114, Utrecht.

gelijk te maken. En als onze vriend in een prettige stoel zit en we wat gepraat hebben, gaan we naar de keuken om koffie in te schenken en dan volgt ons ritueel van na een half uur weer koffie en dan iets te drinken met iets er bij, en dan weer iets te drinken met iets er bij en we letten op, of hij voldoende sigaretten voor zich heeft.

En we praten ook met elkaar. Over zijn nieuwe auto en onze vorige auto, en over auto's en over huizen en over werk en over geld.

Op zijn best doen we gedurende enige tijd de televisie uit, behalve dan bij dat ene belangrijke programma, dat hij natuurlijk ook wil zien. Of we zetten alleen het geluid af, om langs onze gast heen het programma toch enigszins te kunnen volgen en praten zo met elkaar.

Niemand zal zeggen, dat het zo niet mag. In duizenden gezinnen worden op deze wijze vanavond vrienden ontvangen. Het is heel goed mogelijk, dat uw gast zich prettig en ontspannen voelt en vooral een huisvrouw kan er al van genieten, als ze een kopje koffie krijgt aangeboden, waar ze niet zelf voor hoeft te zorgen.

En auto's en huizen en al onze prestaties zijn ook belangrijk in ons leven en we willen er graag over praten.

Maar het is niet voldoende.

Want wat gebeurt er nu eigenlijk, als we op deze wijze iemand in ons leven toelaten? We openen de deur voor hem, verzorgen hem zo goed mogelijk en gaan dan verder ons eigen leven te leven. Onze gast wordt ingepast in het televisieprogramma, dat wij mooi vinden en in onze onderwerpen van gesprek. Hij is niet meer dan een plezierige toeschouwer die ons niet al te zeer stoort. Hij is niet veel meer, dan een *begeleidende factor* in ons eigen bestaan.

De winter als periode van gezelligheid en ook als periode van werk. We ontmoeten de ander ook in ons werk, in het verenigingsleven, in discussiegroepen enz. Er worden oneindig veel gesprekken gevoerd. Dat wil vaak zeggen, wij praten en de ander praat ook. En met moeite beheersen we ons soms, tot de ander is uitgesproken, om dan de kans te grijpen om zelf te zeggen, wat ik er van vind, hoe ik dat doe en hoe ik er toe ben gekomen.

Eigenlijk bestaat voor ons alleen onze wijze van denken en in de ontmoeting met de ander zien we

de prettige mogelijkheid om ons zelf te kunnen bevestigen.

Wij denken en spreken en de ander is vaak alleen een *hinderlijke begeleiding*.

En weer: Niemand zal zeggen, dat het zo niet mag. Het is prettig en bevrijdend om een heleboel te praten en spontaan te zeggen, wat we er van vinden. En misschien luistert de ander er zelfs graag naar.

Maar misschien wordt hij er ook helemaal ongelukkig van, zoals we ons soms door alle geschreeuw en prestaties heen ongelukkig voelen.

Omdat er in onze wereld zo veel stemmen door elkaar klinken. Overal leuzen en uitspraken van mensen, die het weten. Keiharde kritische artikelen, reclamekreten, met modewoorden aangekondigde vernieuwingen op sociaal en cultureel gebied enz.

Het is boeiend, omdat er als reactie op een vorige periode zoveel verrukkelijk eerlijk geschreeuw is. Iedereen kan en mag zich nu eens uiten en precies en onomwonden zeggen, wat hij vindt.

Veel heilige huisjes worden afgebroken en deze doorbraak van de taboe-sfeer op allerlei verboden terreinen is noodzakelijk en goed.

En bovendien: er wordt niet alleen maar gepraat, maar ook aangespoord tot daden: Doe iets en als meest dwingende eis van onze tijd staat boven ons leven de d, de levensgrote d van de daad. Doe de daad, doe een daad, doe wat. Dit is het enige essentiële.

Ik hoor het u zeggen: Natuurlijk. Hoe zou ons leven er uit zien zonder al deze activiteiten. Hebben we niet alles, wat we verworven hebben te danken aan onze prestaties? En ook alles, wat

Het Humanistisch Verbond

141 blz.

prijs f 2,—

„Sinds de oprichting in 1946 staat het Humanistisch Verbond in de belangstelling... ook van jonge mensen. Wat wil dat Verbond nu eigenlijk? Dit boekje geeft antwoord op die vraag.

Het laat een aantal vooraanstaande humanisten, maar ook tegenstanders aan het woord.

Een poging tot eerlijke voorlichting dus...”

Te bestellen bij voorkeur door storting of overschrijving van f 2,— op giro 30.49.60 t.n.v. Humanistisch Verbond, Utrecht.

Humanistische Correspondentiekring voor huwelijkscontacten opgericht door het Humanistisch Verbond, verleent bemiddeling bij het leggen van contacten tussen personen, die een huwelijkspartner zoeken.

Inlichtingen postbus 210, Utrecht. Gaarne 40 ct aan postzegels insluiten.

(adv.)

we op geestelijk gebied bereikt hebben, ook in ons Humanistisch Verbond te danken aan onze daden en aan de dappere daden en inspanning van anderen?

En is het dan niet voldoende, dat we in onze beste momenten niet alleen maar willen praten, maar ook nog iets voor de ander willen doen, of heel veel voor de ander willen doen?

Het is, geloof ik, niet voldoende.

Woord en daad zijn belangrijk. Zonder deze verandert er niets in de wereld. Maar dit eenzijdige accent op daad, activiteit, prestatie, agressie... zoveel praten, zoveel te doen hebben... we raken er in verward.

De afstand tussen ons eigenlijke ik met al onze verlangens en de eisen, die aan ons gesteld worden in functies en prestaties, wordt zo groot, dat we het diepste contact met ons zelf niet kunnen vinden. En ook niet met de ander.

En dan wordt het leven tragisch. We doen toch zoveel, geven onze beste krachten, maar bereiken niet, wat we willen en hebben als we eerlijk zijn meer dan ooit behoefte aan begrip, aan waardering, aan hartelijkheid en contact.

En de ander, die we ontmoeten?

Mensch aus der Tiefe sei willkommen hier.

Treed uw gast met eerbied en tact tegemoet. D.w.z. zie hem en accepteer hem, zoals hij is. Namelijk als een méns, die binnen komt. In uw huiskamer, in uw groep, in uw vergadering, in uw leven. Een mens met zijn eigen achtergrond en karakter, met zijn problemen en vreugden, met zijn ideeën en fouten.

Hij is meer, dan een begeleidende factor in ons leven. Bij de ontmoeting met onze gast zijn we beide volledig betrokken. We willen hem het beste geven, dat we hebben en we willen hem dit graag geven, omdat er niets in ons leven belangrijker is, dan de werkelijke ontmoeting met een mens.

Wat is dan het beste, dat we hebben?

Het is, dat we onze deuren wijd open zetten, dat we die openheid scheppen, waarin onze gast zich zelf kan zijn. Dat we hem in zijn totaliteit proberen te zien en niet alleen de aspecten, die ons interesseren.

Het is, dat we tijd hebben voor onze medemens, een leven lang de tijd hebben.

Dat we af kunnen stappen van onze stokpaardjes en naar hem willen luisteren, naar zijn andere ideeën en zijn andere aanpak. Dat we ons met zo'n aandacht in hem verdiepen, in wat hij zegt, en wat hij is, en in de vraag, hoe het komt, dat hij zo is, of dat hij zo gehandeld heeft, dat we hem innerlijk heel nabij zijn. Hij is ons dan niet meer vreemd. De grenzen tussen vriend en vreemdeling vervagen dan. Niets is meer vreemd, omdat we de innerlijke bereidheid hebben in zijn situatie te willen kruipen en hem te willen begrijpen.

Dit kan nooit in een sfeer van alleen maar bezig zijn, het vereist rust en concentratie. Het is in diepste zin, dat we onze medemens niet zo alleen willen laten, dat we iets voor hem willen doen, maar vooral, dat we naast hem willen staan, dat we er voor hem willen zijn.

Er voor de ander willen zijn, het is het beste, dat we hem kunnen geven. Het is een stuk van onze eigen persoonlijkheid. Het is ook het beste, dat we hebben: Het gevoel van menselijke verbondenheid, van begrip, van warmte, van liefde.

De eenzame man op de berg was vast geen heilige. Maar voor ons eeuwig actieve klimmers zijn de woorden boven zijn deur een symbool: Wie je ook bent, vriend of vreemdeling, kom, zoals je bent. Ik verheug me, dat je komt, en als je me nodig hebt, wil ik er voor je zijn.

E. L. Sleeuwenhoek-Hajek

kampen 1968

De commissie jeugdkampen van de Humanistische Werkgroep Jeugd- en Jongeren organiseert in 1968 de volgende kampen:

1. *Kinderkamp* (10 t/m 12-jarigen)
van 29 juni tot 6 juli een tentenkamp in Rijssen (Ov.).
2. *Jongerenkampen* (13 t/m 15-jarigen)
van 6—16 juli en van 17—27 juli twee tentenkampen te Helvoirt in Noord Brabant.

Inlichtingen: Humanistisch Verbond, Postbus 114, Utrecht.

Derailement

Gisteren dacht ik dat mijn angst
een afgestemde angst was
en bovendien vervalst.
Ik hield de telescoop
gericht op toentertijd.
Terwijl de afstand groeide
vermoeide mij het turen door de kijker.
Dat was vóór mijn gezapigheid.
Ik wil verleden steeds verdagen
want ach, vandaag
ben ik toch weer tevreden.
Bij ongeluk heb ik de lens
de andere richting uit gekeerd
Ik zie in wazig konvergeren
— ik voel het misselijk in mijn maag —
hoe straks mijn toen omvat;
het brandpunt is met angst beslagen.

Louise van Santen
uit: Wending sept. '67

Anecdotes

Twee Zen-meesters, Daigoe en Goedo, kregen een uitnodiging om te komen bij een edelman. Na de begroeting zei Goedo tot de edelman: „U bent wijs van nature en hebt een aangeboren aanleg voor Zen”.

„Onzin”, zei Daigoe. „Waarom moet je deze domkop zo vleien? Hij is wel een edelman, maar hij weet niets af van Zen”.

Het resultaat was, dat de edelman geen tempel liet bouwen voor Goedo, maar voor Daigoe en toen bij hem in de leer ging.

—o—

De Chinese Zen-meester Sjensioe kwam eens op een hete dag bij een tempel en wilde juist zijn behoefte doen tegen een stenen Boeddhabeeld. De tempelwachter kwam woedend tevoorschijn en verbood hem dat.

„Vertel mij, waar vind ik de Boeddhanatuur”, vroeg Sjensioe hem.

„De Boeddhanatuur? Overal is de Boeddhanatuur en alles in het heelal is er van doortrokken”, antwoordde de tempelwachter.

„Nu. Wijs me dan een plaats aan, waar ik mijn behoeften wel kan doen”, vroeg Sjensioe.

—o—

Zen-meesters trainen hun jonge leerlingen om onmiddellijk en spontaan de juiste antwoorden te geven. Twee naburige Zen-kloosters hadden elk een jonge beschermeling, die vaak werden uitgestuurd voor boodschappen.

Op een morgen ontmoetten de twee jongens elkaar.

„Waar ga je heen?” vroeg de ene.

„Waarheen mijn voeten me brengen” antwoordde de ander.

Het antwoord bracht de eerste jongen in verlegenheid en hij ging naar zijn Meester om hulp.

„Morgen”, zei de Meester hem, „wanneer je die jongen weer tegenkomt, stel je hem dezelfde vraag. Wanneer hij weer hetzelfde antwoord geeft, moet je hem vragen: Als je nu eens geen voeten hebt, waar ga je dan heen?”

De volgende morgen ontmoetten de kinderen elkaar weer.

„Waar ga je heen?” vroeg de ene.

„Waarheen de wind me blaast” was het antwoord. Dit antwoord bracht de andere van de wijs. Hij ging weer naar zijn Meester en bekende zijn nederlaag.

„Vraag hem dan waarheen hij gaat, als er geen wind is” suggereerde de Meester.

De volgende morgen ontmoetten de kinderen elkaar opnieuw.

„Waar ga je heen?” vroeg het ene kind.

„Naar de markt om groenten te kopen”, antwoordde de ander.

Matajoero ging naar Zen-meester Banzo, die bekend stond om zijn zwaardvechtkunst. Banzo wees hem af. „Je zult het nooit kunnen leren”.

„Maar als ik heel erg mijn best doe, hoeveel jaren duurt het dan om het te leren?” drong Matajoero aan.

„De rest van je leven”, antwoordde Banzo.

„Zo lang kan ik niet wachten”, klaagde Matajoero. „Mijn vader wordt al oud en ik moet hem opvolgen”.

„Wel”, zei Banzo, „dan duurt het minstens zeventig jaar. Als je zo ongeduldig bent, leer je het nooit. Je blijft bij mij en doet alles wat ik je zeg zonder iets te vragen”.

Matajoero bleef. Hij gehoorzaamde en deed alles wat hem gezegd werd. Vaten wassen, vloeren vegen, naar de markt gaan, eten koken. Over zwaardvechten werd met geen woord gerept. Drie jaren gingen voorbij. Matajoero werd verdrietig, maar liet niets merken. Op een middag toen hij net weer bezig was met eten koken, kwam Banzo heel onverwacht en onhoorbaar achter hem aansluipen met een zwaard in de hand en wilde toeslaan. Matajoero keerde zich om, schrok, en paarde de slag. Sindsdien verliep er geen dag, dat Banzo hem niet verraderlijk en onverwacht belaagde met zijn zwaard.

Matajoero maakte ineens zulke snelle vorderingen, dat zijn Meester voldoening toonde. Hij werd nadien de beroemdste zwaardvechter van het land.

Misdaad en Straf

samengesteld door: prof. dr. H. Bianchi, prof. mr. C. Bronkhorst, mevr. dr. F. T. Diemer-Lindeboom, prof. mr. D. van Eck, mr. dr. G. H. A. Feber, prof. mr. W. F. C. van Hattum, dr. G. P. Hoefnagels, drs. J. G. van der Ploeg, prof. mr. W. P. J. Pompe, prof. dr. A. J. Rasker, mevr. drs. A. M. Roosenburg, mevr. mr. H. Singer-Dekker, dr. D. Zuithoff.

Uitgave Nederlands Gesprek Centrum.

Verkrijgbaar bij het Centraal Bureau, bij voorkeur door storting of overschrijving van f 1,50 op postrekening 30.49.60 t.n.v. Humanistisch Verbond, Utrecht, met op het strookje de vermelding: N.G.C. no. 34.

Van week tot week

(Hilv. II)

zondag 28 januari 9.45—10.00 uur: G. Stuiveling: „Uit humanistisch oogpunt”.

zondag 4 februari 9.45—10.00 uur: P. Spigt: „Durven weten wat waar is.”.